

DIGITIZAREA PATRIMONIULUI ȘTIINȚIFIC: PERSPECTIVE NAȚIONALE

**Conferința științifică națională cu participare internațională
„Integrare prin cercetare și inovare”**

**Nelly Țurcan, dr. hab, conf. univ.,
Universitatea de Stat din Moldova**

11 noiembrie 2015, Chișinău

Universitatea de Stat din Moldova

- Pentru a deveni o economie din ce în ce mai competitivă bazată pe cunoaștere, Republica Moldova trebuie să amelioreze producția de cunoștințe prin cercetare, răspândirea acestora prin educație și aplicarea lor prin inovație
- Utilizarea din ce în ce mai frecventă a conținutului digital în cercetare, educație și în diseminarea cunoștințelor reprezintă o caracteristică principală a științei moderne

Sursa: Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, către Consiliu și către Comitetul Economic și Social European privind informațiile științifice în era digitală: acces, diseminare și păstrare, Bruxelles, 14.2.2007

- “Digitalizarea și accesibilitatea online sunt metode esențiale menite pentru a scoate în evidență patrimoniul cultural și științific, a inspira crearea unui conținut nou și a încuraja apariția unor servicii online noi . Ele contribuie la democratizarea accesului și la dezvoltarea societății informaționale și a economiei bazate pe cunoaștere”

EContent is your resource for creating, delivering, finding, & managing digital content.

EContent

Sursa: European Council of Ministers on the launch of the Europeana prototype, Brussels, 20 November 2008

Digitizarea o prioritate a CE pentru secolul 21

Planul de acțiune e-Europa 2002 a fost aprobat de Statele membre la Consiliul European de la Feira din iunie 2000

Digitizarea - Principiile Lund (Concluziile întâlnirii grupului de experți de la Lund, Suedia, 4 aprilie 2001)

1 iunie 2005 - prezentarea inițiativei i2010 - Inițiativa bibliotecilor digitale, parte a acestei inițiative

24 august 2006 - Recomandările comisiei europene cu privire la digitizare și accesul online la materialul digitizat

Suport politic important din partea Parlamentului European și a statelor membre (septembrie 2007) pentru i2010

În anul 2012, CE a aprobat trei documente-cheie pentru valorificarea conținutului științific, îmbunătățirea accesului la informațiile științifice și sporirea beneficiilor rezultate din investițiile publice în cercetare (17.7.2012)

Comunicarea Un parteneriat consolidat al spațiului european de cercetare pentru excelență și creștere

Comunicarea Către un acces mai bun la informațiile științifice: sporirea beneficiilor rezultate din investițiile publice în cercetare

Recomandarea Comisiei privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora

Strategia Europa 2020

(7 inițiative)

O agendă digitală pentru Europa

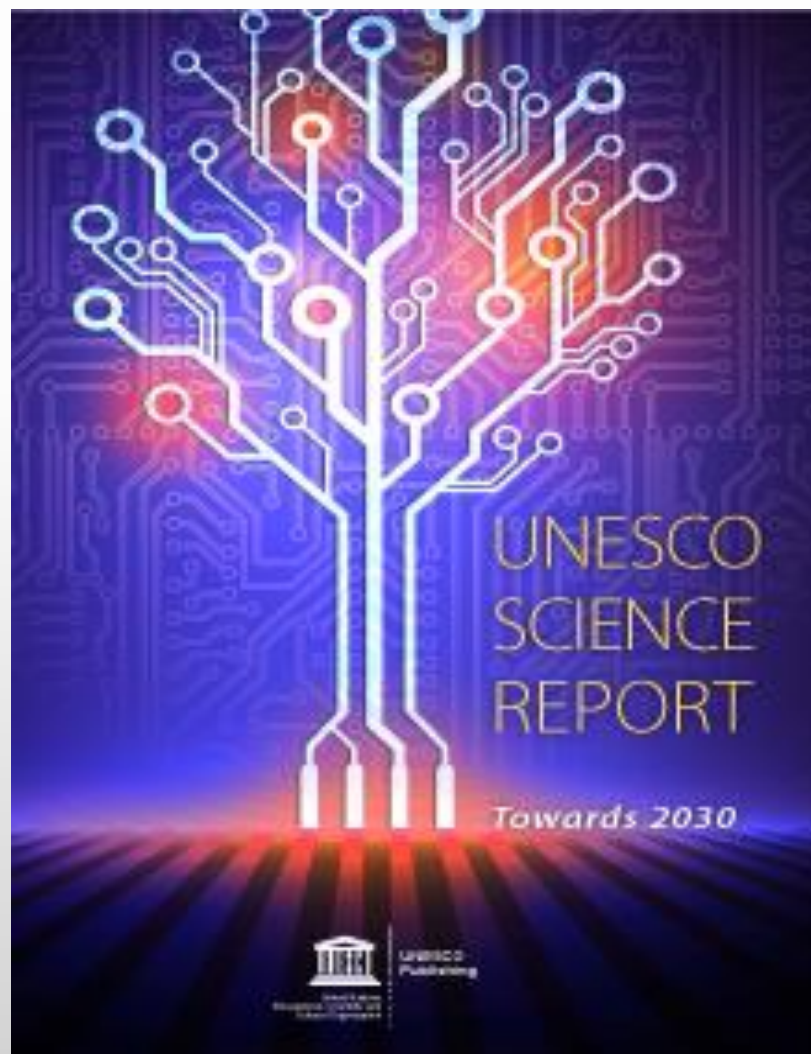

Obiectivul principal - dezvoltarea unei piețe digitale unice pentru a duce Europa către o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă

Crearea de conținut digital a devenit o necesitate în societatea informațională. Desfășurarea acestei activități, într-un mod coerent, va fi unul din factorii determinanți în efortul de a impune Europa drept „cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere”

Prin toate inițiativele europene este încurajată crearea de conținut cultural și științific digital pentru o mai bună diseminare a informației, accesul online al utilizatorilor la resurse, promovarea și prezervarea digitală a patrimoniului cultural și științific național și european.

UNESCO Science Report, Towards 2030

- Universitățile: actori tot mai importanți la nivel mondial
Știința va juca un rol-cheie în realizarea Agendei 2030
Știință pentru o lume durabilă: un nou cadru pentru politica științei la nivel mondial

Dar în Republica Moldova?

Dezavantaje în dezvoltarea SI în Republica Moldova:

- numărul scăzut de servicii electronice,
- deficit de conținut digital local și lipsa mecanismelor de măsurare a volumului conținutului digital local

se depun eforturi speciale pentru a conserva resursele informaționale digitale și de a asigura accesul durabil la ele

problema ca atare până în 2015 nu a fost suficient examinată

nu există un organism guvernamental unic responsabil de conservarea patrimoniului cultural și științific digital

În Republica Moldova

au fost întreprinse un șir de acțiuni, de către diferiți actori, care se încadrează în prioritățile documentelor europene:

*Strategia
Națională
Moldova
2020*

*Strategia
de
Cercetare-
Dezvoltare
2020*

*Moldova
Digitală
2020*

*Cultura
2020*

*Educația
2020*

“Moldova Digitală 2020”

Trei piloni – trei domenii de intervenție majoră

1

- **Infrastructură și acces**
- – îmbunătățirea conectivității și accesului la rețea

2

- **Conținut digital și servicii electronice**
- – promovarea generării conținutului și serviciilor digitale

3

- **Capacități și utilizare**
- – consolidarea alfabetizării și competențelor digitale pentru a permite inovarea și a stimula utilizarea

Conținut digital și servicii electronice – promovarea generării conținutului și serviciilor digitale

OBIECTIV GENERAL: Crearea condițiilor propice pentru elaborarea și valorificarea conținutului național digital și digitizarea conținutului național existent, precum și implementarea și utilizarea serviciilor electronice

Obiective specifice:

- I. Conținutul digital este disponibil, accesibil, utilizat și valorificat
- II. 100% din autoritățile administrației publice centrale integrate în platforma de interoperabilitate către anul 2020
- III. Serviciile publice la ghișeu sunt oferite cetățenilor în temeiul buletinului de identitate, inclusiv electronic, sau prin identificarea electronică sau mobilă, fără a fi necesară prezentarea unor acte sau certificate suplimentare

Direcția strategică:

Programul crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital din R.M.

Strategia „Moldova digitală”

- **Obiectivul general**

- Crearea condițiilor propice pentru elaborarea și valorificarea conținutului național digital și digitizarea conținutului național existent, inclusiv cel științific, precum și implementarea și utilizarea serviciilor electronice.

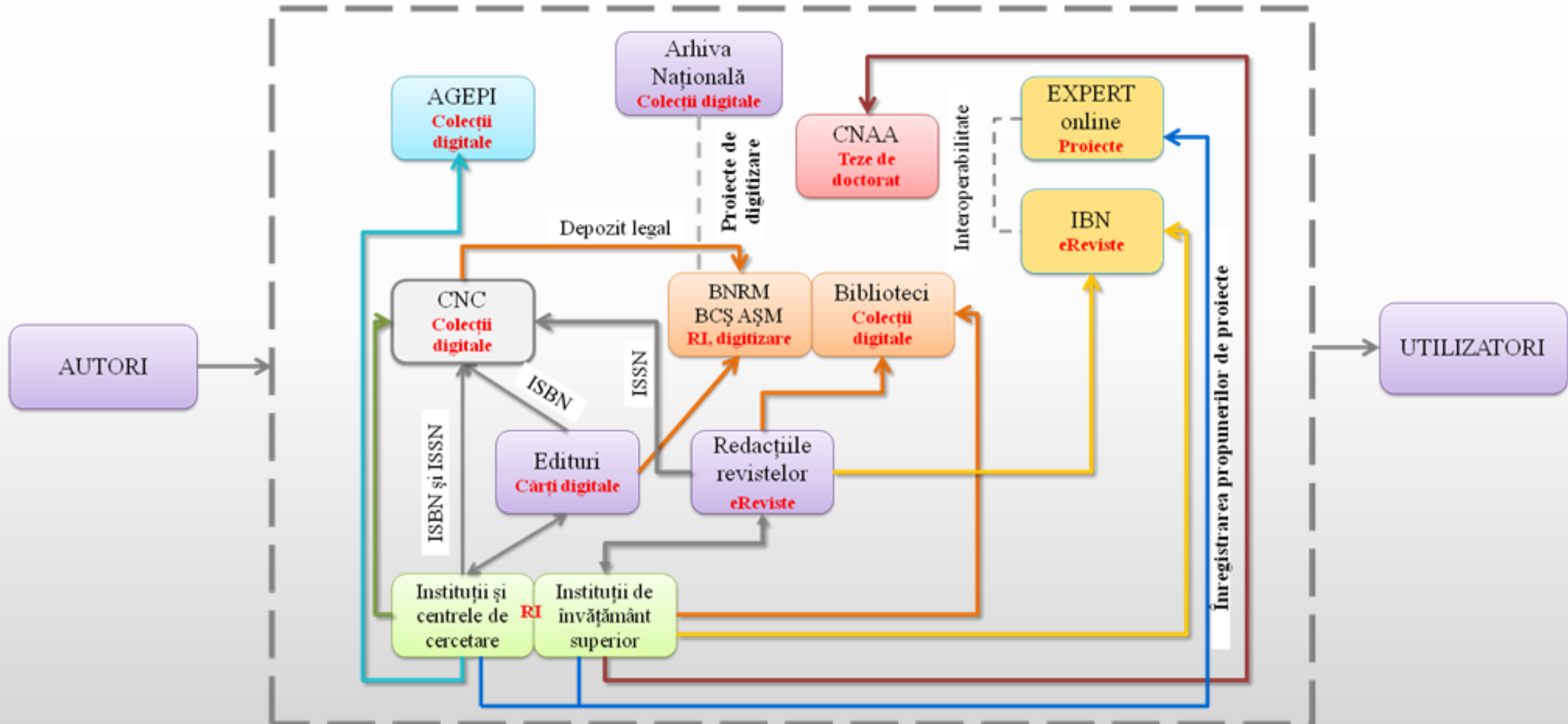
- **Realizarea obiectivului general prin**

- Elaborarea și implementarea **Programului de creare, dezvoltare și valorificare a conținutului digital din Republica Moldova**
- Necesită implicarea diverșilor actorilor, deținători de patrimoniu științific imaterial
- Actorii procesului de creare, colectare, administrare, procesare, stocare, diseminare, accesare și utilizare a conținutului național științific, precum și de valorificare a conținutului național digital și digitizare a conținutului național existent în Republica Moldova

Programul “Crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital din RM”

- a) **Inventarierea conținutului**, evaluarea necesităților de digitizare, elaborarea planurilor de digitizare și acces
- b) **Ajustarea cadrului legal și instituțional** pentru digitizarea conținutului
- c) **Implementarea Cadrului de Interoperabilitate** - interconectarea și interoperabilitatea conținutului autohton
- d) **Facilitarea creării centrelor de date/depozitelor digitale** pentru conținut local
- e) **Publicarea web a datelor de interes public**
- f) **Diversificarea conținutului** și adaptarea la necesități de incluziune
- g) **Elaborarea și diseminarea recomandărilor privind accesarea conținutului digital în spațiul Internet** pentru copii și pentru maturi, inclusiv prin prisma pericolelor existente

Actorii procesului de creare, colectare, administrare, procesare, stocare, diseminare, accesare și utilizare a conținutului național științific

Portalul www.date.gov.md

879
seturi de d
(4427 resur

Bănci de date

**Biroul Național de
al Republicii Moldova**

Contact

Mediu

31 Seturi de date

Agricultură

26 Seturi de date

Societate

54 Seturi de date

Transport

11 Seturi de date

Date Geospațiale

0 Seturi de date

Energie

0 Seturi de date

Clasificatoare și Nomenclatoare

7 Seturi de date

Știință și Cercetare

1 Set de date

Crime și Justiție

23 Seturi de date

Reviste științifice

Reviste în DOAJ

Registrul național

Domenii

Statistica IBN

management право
educație Basarabia
quasigroup translation
права человека
globalization Правовое
регулирование
законодательство
culture competitivitate

Ultimele numere

[mai multe](#)

Revista Națională de Drept

Numărul 1 (159) / 2014, înregistrat în IBN la 10 Nov 2015

Revista Națională de Drept

Numărul 10 (145) / 2012, înregistrat în IBN la 10 Nov 2015

Revista Națională de Drept

Numărul 9 (144) / 2012, înregistrat în IBN la 10 Nov 2015

Top 3 articole vizualizate

[Postmodernism „pentru toate vocile” din duetul dramaturgic al Mariei Șleahțchi și al lui Nicolae Leahu](#)

[Khalil-Butucioc Dorina](#)

[Arta](#)

[Nr. 2\(A.VV\)\(0\)/2013/ISSN 1857-1042 /ISSNe 1857-1050](#)

[Otita medie adezivă la copii: corelații clinico-funcționale și morfopatologice](#)

[Ababii Ion, Diacova Svetlana, Chirtoca Diana, Chiaburu Anghelina, Parii Sergiu](#)

[Analele Științifice ale USMF „N. Testemitanu”](#)

Noutăți

▪ [Ședință comună IDSII - Comisia de evaluare a revistelor științifice](#)

01/27/2015 - 16:26

La 26 ianuarie a.c. reprezentanții echipei proiectului instituțional al IDSII „SciForm” au avut o întâlnire cu membrii Comisiei de evaluare a revistelor științifice.

▪ [IBN V1.3.1](#)

05/26/2014 - 15:47

Versiunea V1.3.1 a Instrumentului Bibliometric Național din mai 2014 aduce un șir de funcționalități noi.

[Arhiva](#)

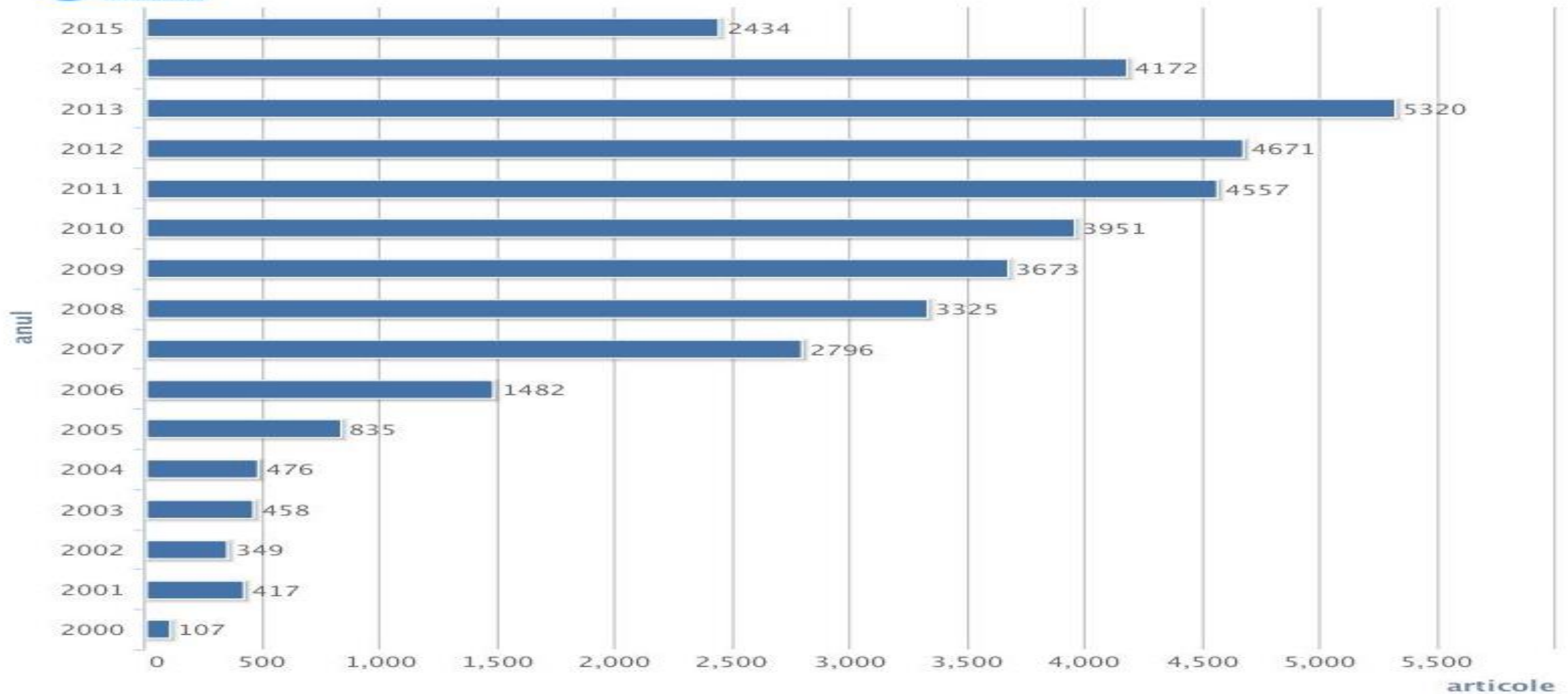
Statistica IBN

Titluri de reviste	93
dintre care	
Acreditate	74
Categoria A (ISI)	3
Categoria B+	1
Categoria B	32
Categoria C	38
Neacreditate	19
Numere de reviste	1765
Articole	39119

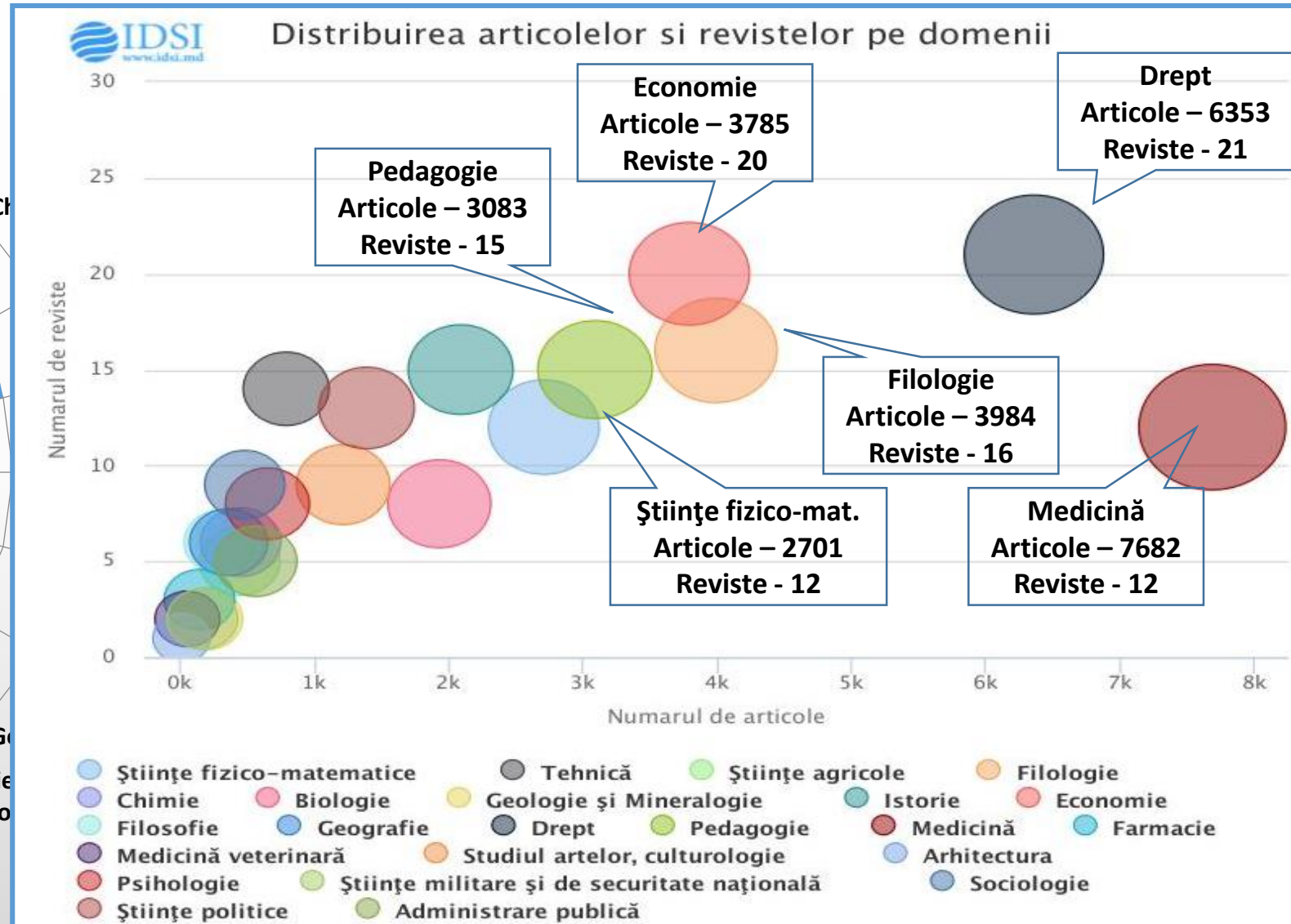
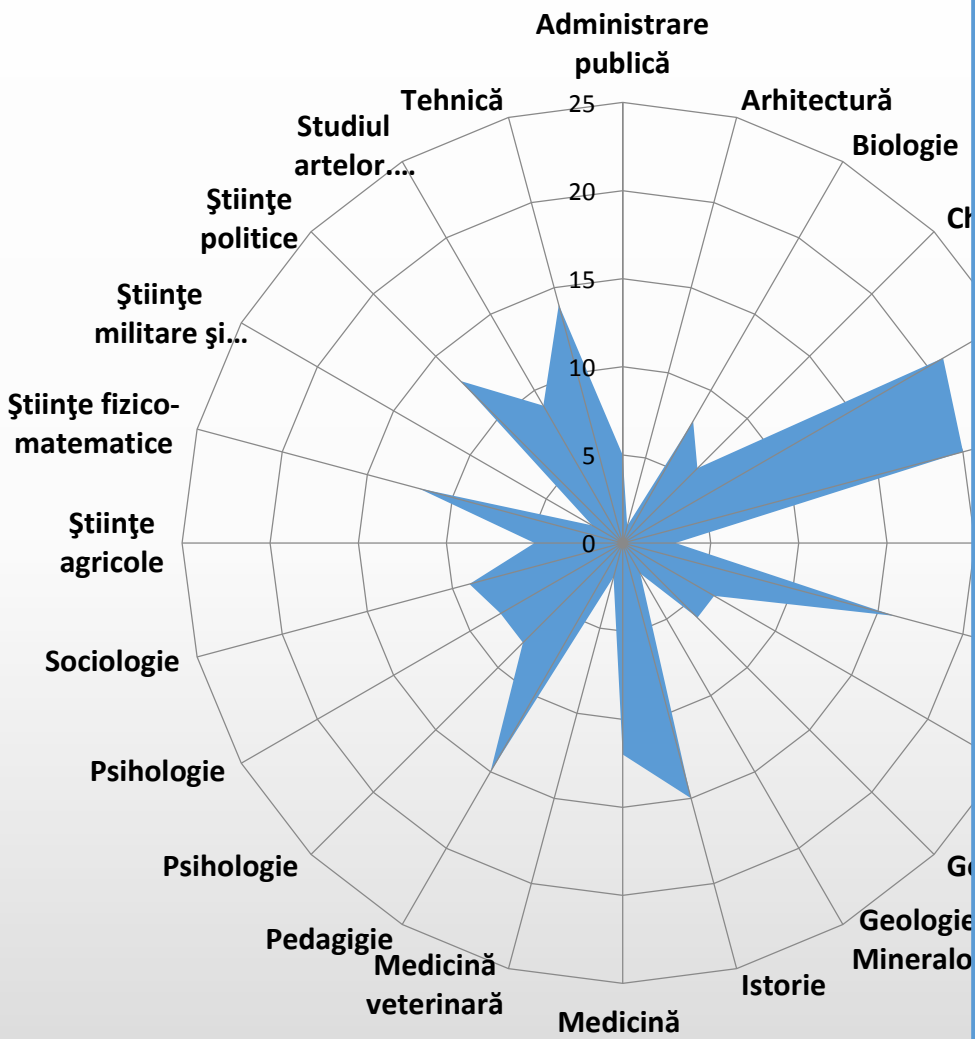
Instrumentul Bibliometric Național

Dinamica numărului de articole

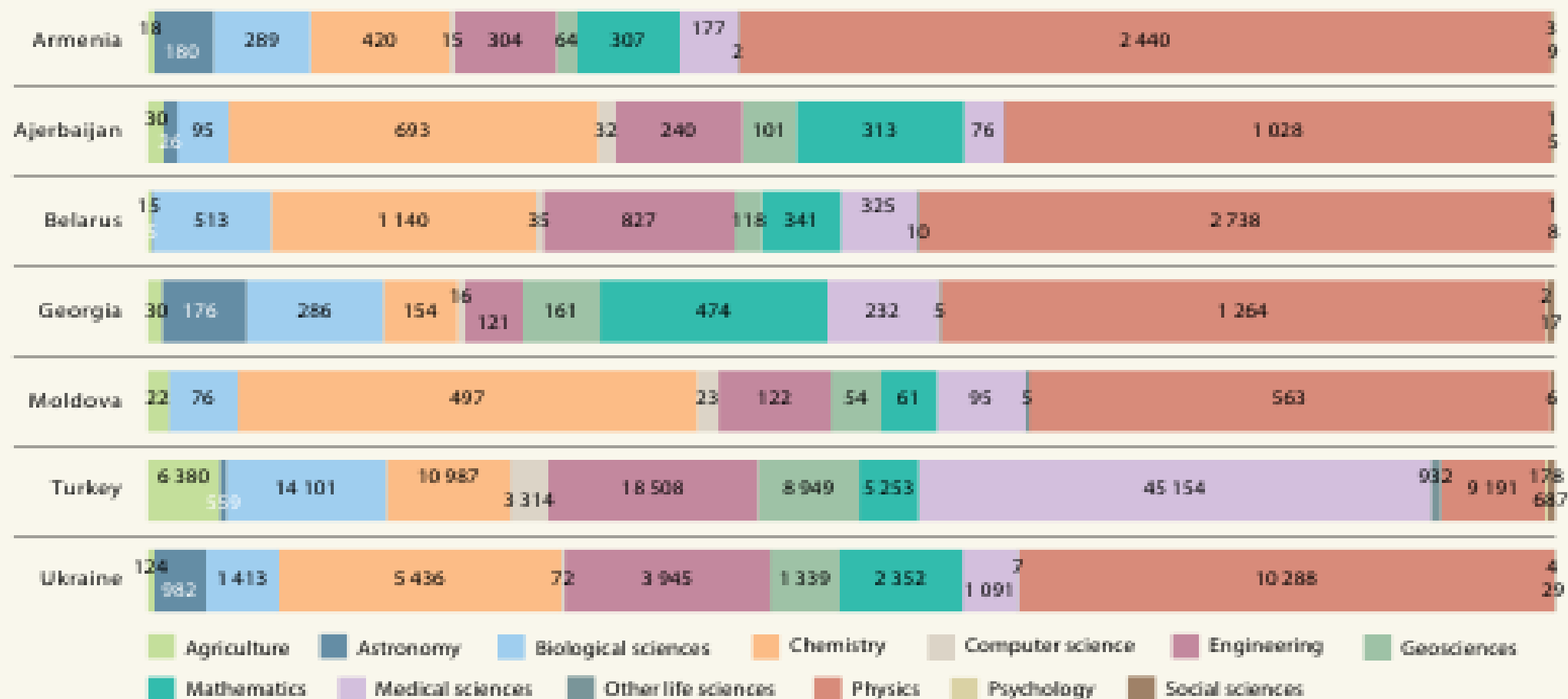
Distribuția revistelor și articolelor pe domenii

UNESCO Science Report, Towards 2030

The former Soviet states publish most in physics, Turkey most in medical sciences

Cumulative totals by field, 2008–2014

Reviste cu acces deschis în IBN

Instrumentul
Bibliometric Național

➤ Pagina principală ➤ Despre IBN ➤ Utile ➤ Contacte ➤ Autentificare

Reviste științifice

Reviste în DOAJ

Registrul național

Domenii

Statistica IBN

management право
educație Basarabia
quasigroup translation
права человека
globalization Правовое
регулирование
законодательство

Reviste în DOAJ

B C E G L P

[Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Matematica](#)

Categoria: A

ISSN:1024-7696

<https://doaj.org/toc/1024-7696>

[Chemistry Journal of Moldova](#)

Categoria: B

ISSN:1857-1727

<https://doaj.org/toc/2345-1688>

[Computer Science Journal of Moldova](#)

Categoria: B+

ISSN:1561-4042

<https://doaj.org/toc/1561-4042>

[Economie și Sociologie](#)

Categoria: B

ISSN:0236-3070

<https://doaj.org/toc/1857-4130>

[Glotodidactica](#)

Categoria: C

ISSN:1857-0763

<https://doaj.org/toc/1857-0763>

[Limbai și context. Revista internațională de lingvistică, semiotică și știință literară](#)

Categoria: B

ISSN:1857-4149

<http://doaj.org/toc/f6dd66d055a74b069d1e80c9c6ebe874>

[Problemele Energeticii Regionale](#)

Categoria: B

ISSN:1857-0070

<https://doaj.org/toc/1857-0070>

[Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă „Akademos”](#)

Categoria: B

ISSN:1857-0461

<https://doaj.org/toc/1857-0461>

[Studia Universitatis \(Seria Științe ale Educației\)](#)

Categoria: B

ISSN:1857-2103

<https://doaj.org/toc/2345-1025>

[Studia Universitatis \(Seria Științe Exacte și Economice\)](#)

Categoria: B

ISSN:1857-2073

<https://doaj.org/toc/2345-1033>

[Studia Universitatis \(Seria Științe Reale și ale Naturii\)](#)

Categoria: B

ISSN:1814-3237

<https://doaj.org/toc/1857-498X>

[Studia Universitatis \(Seria Științe Sociale\)](#)

Categoria: C

ISSN:1814-3199

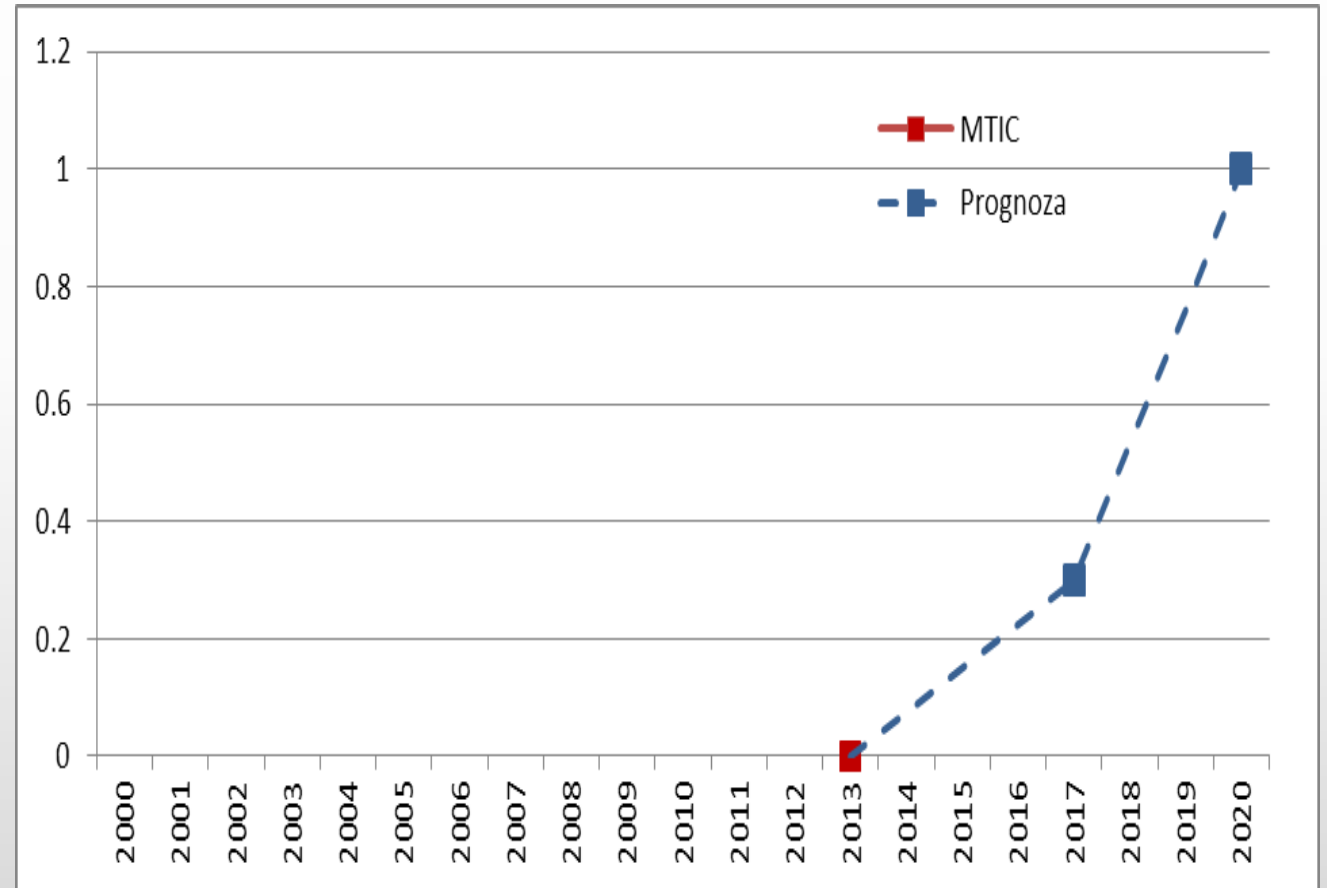
<https://doaj.org/toc/2345-1017>

Probleme

- patrimoniul științific, în mare parte, încă nu este transformat în format digital
- nu sunt create condiții și mecanisme stimulative pentru creatorii de conținut, inclusiv prin utilizarea intensă a oportunităților oferite de datele deschise
- nu există o concepție unică privind digitizarea patrimoniului național științific
- Indicatorii din Strategia CD 2020 nu sunt realizabili

PONDEREA PATRIMONIULUI ȘTIINȚIFIC DIGITIZAT ȘI ACCESIBIL (%)

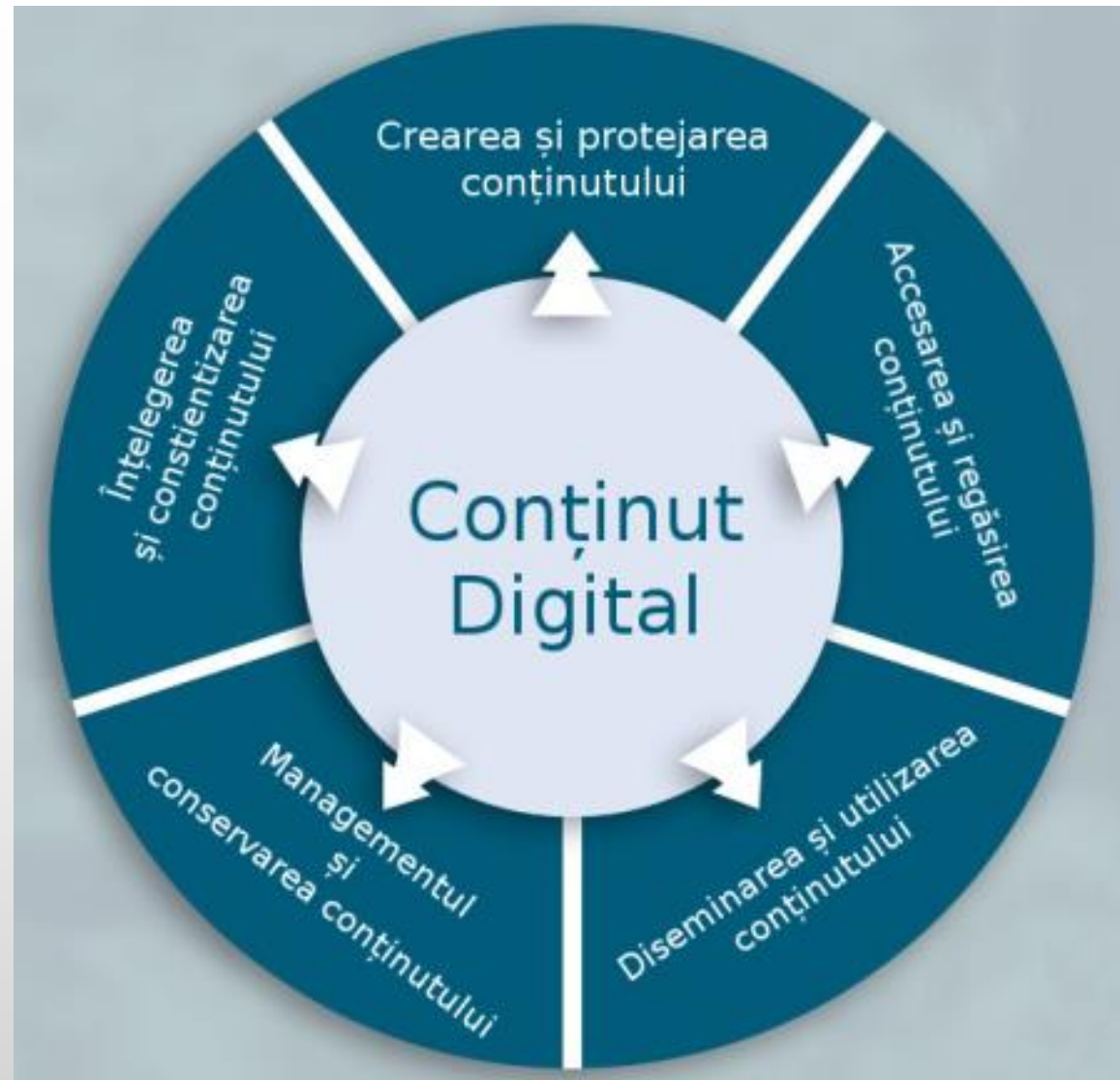
- **Strategia de Cercetare-Dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020**
- Principalii indicatori de performanță: valoarea inițială, țintele intermediare și finale
- 2013 - 0.04% (MTIC)
- Prognoza
 - 2017 – 30%
 - 2020 – 100%

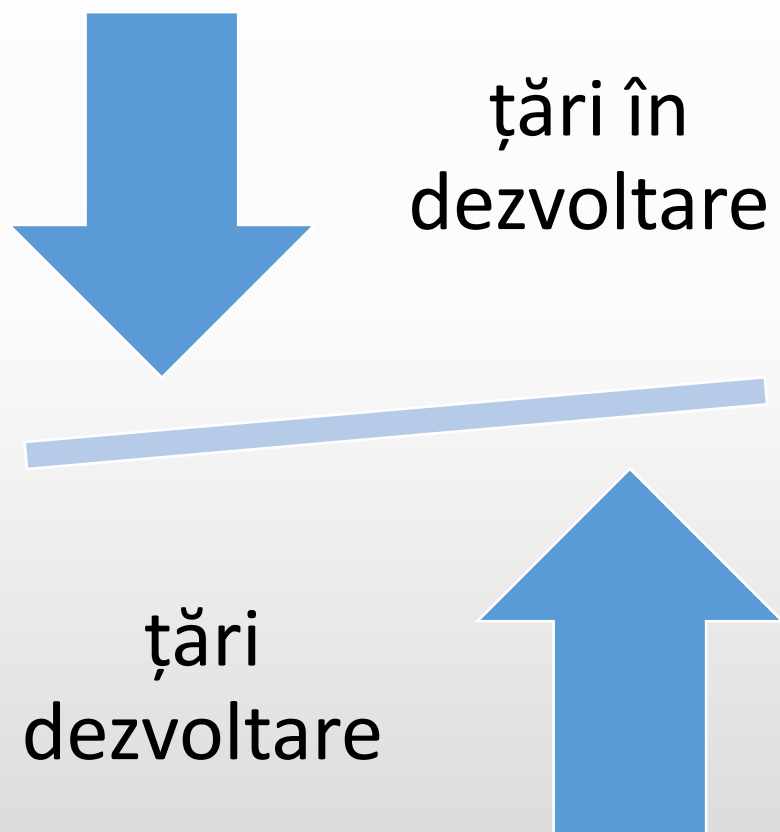
Strategiei pentru Conținut Digital

Care ar include următoarele:

- Crearea și protejarea conținutului;
- Accesarea și regăsirea conținutului;
- Diseminarea și utilizarea conținutului;
- Managementul și conservarea conținutului;
- Înțelegerea și conștientizarea conținutului.

Decalaj digital

- Summit-ul Mondial pentru Societatea Informațională (Geneva în perioada 25-29 mai 2015 cu genericul *Inovăm Împreună: Activarea TIC pentru Dezvoltare Durabilă*)
- Decalaj cantitativ (de ex.: număr de calculatoare, biblioteci conectate la Internet etc.)
- Calitativ (asigurarea accesului la conținutul științific și cultural digital)

Concluzii

- Implementarea “triunghiului cunoașterii” – educație-cercetare-inovare în Republica Moldova reprezintă un imperativ pentru procesul de dezvoltare a țării
- Pentru a deveni o economie mai competitivă bazată pe cunoaștere, Republica Moldova trebuie să amelioreze producția de cunoștințe prin cercetare, răspândirea acestora prin educație și aplicarea lor prin inovație

Digitizarea este una din căi pentru atingerea acestui obiectiv

Mulțumesc pentru atenție!

tsurcannelly@gmail.com